

ANGREB AF SKADEGØRERE I KORN OG RAJGRÆS I REGISTRERINGSNETTET I UGE 20

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Gulrust har igen bredt sig, og mest ses i Benchmark, Kalmar og Sheriff. Anvend ikke for lav dosis mod gulrust i marker med angreb på sprøjtetidspunktet. De første bygfluer optræder.

6. registrering af angreb af svampesygdomme i vintersæd er foretaget.

Nedbøren er faldet meget forskelligt i den senere tid. Det relativ kølige vejr har nedsat væksthastigheden af især vinterhvede.

Indtil vækststadium 32 (2 knæ udviklet) bedømmes sygdomsangrebene på hele planten. Fra og med vækststadium 32 bedømmes kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade. De vejledende bekæmpelsestærskler følger også denne bedømmelsesmetode.

VINTERHVEDE

Den senere tids kølige vejr har nedsat væksthastigheden i hvede, så udviklingen nu mere ligner udviklingstrinnet i et "normalt" år.

Gulrust har igen bredt sig i den forløbne uge, og i bl.a den østlige del af Syddjylland og Østjylland er der i en del marker et højt smittetryk af gulrust. Mindst gulrust findes i Vest- og Nordjylland.

I marker med gulrustangreb på sprøjtetidspunktet er det vigtigt at øge dosis af rusteffektive midler. Lave doser f.eks 0,25-0,3 l Prosaro eller 0,25 Orius virker kun godt forebyggende eller ved bekæmpelse af meget svage angreb.

Ved højt smittetryk er virkningstiden kun 14 dage.

Der er fundet mest gulrust i Benchmark efterfulgt af Kalmar og Sheriff. Der er i

registreringsnettet denne uge fundet gulrust i 25-26 procent af markerne med Benchmark og Kalmar og i hhv. 15 og 13 procent af markerne med Sheriff og Zyatt.

I registreringsnettet bedømmes på de 3 øverste blade, så procent angrebne marker vil være højere, da rust også kan sidde på de nederste blade.

I Benchmark er i registreringsnettet fundet angreb (1-100 procent angrebne planter) ved Sejet ved Horsens, Binderup ved Kolding, Sønderborg og Haderslev, Bjerringbro, Nr. Åby, ligesom der i sidste uge også blev fundet gulrust i sorten ved Tavlov, Skodborg ved Vejen og Bedsted ved Esbjerg.

I Kalmar er fundet gulrust (1-100 procent angrebne planter) ved Binderup (Kolding), Sejet, Haderslev, Sønderborg, Gørding ved Esbjerg, Nr. Åby, ligesom der i sidste uge blev fundet angreb i sorten ved Bedsted.

I Sheriff er fundet gulrust ved Binderup (Kolding), Sejet, Sønderborg og Haderslev (1-100 procent angrebne planter).

I Zyatt er fundet gulrust ved Sønderborg, Binderup (Kolding) og Haderslev (1-100 procent angrebne planter).

I Elixer og KWS Lili er fundet 50 procent angrebne planter ved Binderup (Kolding). Ved Haderslev er også fundet 1 procent angrebne planter i KWS Lili.

I Torp er fundet 75 hhv. 1 procent angrebne planter ved Binderup (Kolding) og Nr. Åby.

Fra praksis er der løbende i foråret indberettet mange tilfælde af gulrust i Benchmark og Kalmar og også i Sheriff. Flere konsulenter i de nedenfor nævnte områder angiver dog, at der i områderne nu er så mange tilfælde af gulrust i de 3 sorter, at de ikke længere indberettes. I det følgende er de hidtidige indberetninger dog alligevel nævnt.

Der er tidligere meldt om en del tilfælde af gulrust i Benchmark ved Kolding, Åbenrå og især på Als, ligesom der er fundet angreb i Benchmark ved Fredericia, Haderslev, Vejle, Malling, Låsby, Langå, Sydby, Kerteminde, Nakskov, Sakskøbing, Kragenæs (Lolland) og Møn. I flere af markerne ses flere store reder i marken.

I Sheriff er der tidligere meldt om angreb på Als, Skanderborg, Odense, Møn, Middelfart og Vejle. I en mark ved Broager, Haderslev og Kalundborg var der kraftige angreb.

I Kalmar er fundet angreb i en mark på Langeland, Rødby og i en del marker omkring Haderslev.

I Zyatt er meldt om gulrust på enkeltplanter i en mark ved Stokkemarke på Lolland.

På Sydlangeland er også meldt om reder af gulrust i den mindre udbredte sort Drachmann.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter (Benchmark, Kalmar) ved konstateret angreb i marken eller i området og i delvis modtagelige sorter (Sheriff m.fl.) ved over 1 procent angrebne planter. Effekten af en behandling holder sig ved højt smittetryk ca. 2 uger.

Der er ikke registreret angreb af brunrust.

Meldugangrebene er overvejende svage, men der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 5 procent af observationerne. Mest er fundet i Torp, Kalmar og Elixer. Meldug anbefales kun bekæmpet til lige før begyndende skridning og ved over 25 procent angrebne planter.

Fra vækststadium 32 optælles antal dage med nedbør med henblik på bekæmpelse af Septoria. I modtagelige sorter udløser 4 dage med nedbør (over 1 mm) en Septoriabekæmpelse. I mindre modtagelige sorter (Sheriff, Informer) udløser 5 dage med nedbør optalt fra vækststadium 37 (fanebladet synligt) en bekæmpelse. I alle sorter udløses også en bekæmpelse, hvis mere end 10 procent af planterne har angreb på 3. øverste blad i vækststadium 45-59. I CropManager.dk kan man også følge risikoperioder for Septoria. Her vises på markniveau antal sammenhængende timer med bladfugt (over 85 procent relativ fugtighed eller over 0,2 mm nedbør pr. time). Læs nærmere om [Nyt beslutningsstøttetværktøj til Septoriabekæmpelse](#).

Der er udløst Septoriabekæmpelse flere steder. Mindst Septoria er fundet i Informer og Elixer.

Flere har spurgt om behandling i vækststadium 37 (fanebladet synligt) virker ligeså godt som behandling i vækststadium 39, hvor fanebladet er helt udviklet. Hvis der er udløst en bekæmpelse af Septoria eller gulrust i vækststadium 37 skal man ikke vente på, at fanebladet er fuldt udviklet. Det er vigtigere at udføre bekæmpelse rettidigt. Jo senere man bekæmper gulrust og/eller Septoria, jo mere kurativ bliver behandlingen og jo lavere bekæmpelseseffekt opnås.

Fra vækststadium 37-39 anbefales SDHI-holdige løsninger. Der kan f.eks. anvendes 0,45-0,6 l Viverda + 0,5-0,6 l Ultimate S, 0,45-0,6 l Bell, 0,3-0,4 l Bell + 0,15-0,2 l Comet Pro eller 0,4 l Propulse + 0,25 l Orius/Comet Pro.

Vær opmærksom på at øge dosis ved meget gulrust i marken på sprøjtetidspunktet.

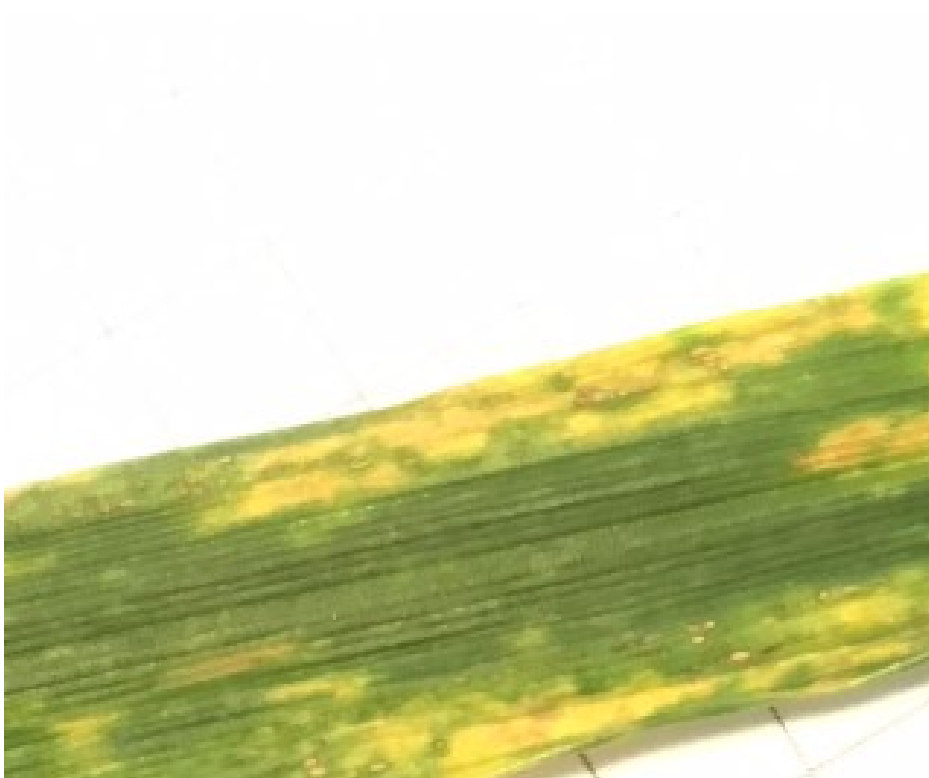
I marker som ikke er så langt i udviklingen (vækststadium 33-37) kan ved bekæmpelsesbehov anvendes Prosaro eller Proline Xpert + Orius. Her behandles igen efter 14 dage med SDHI-holdige løsninger.

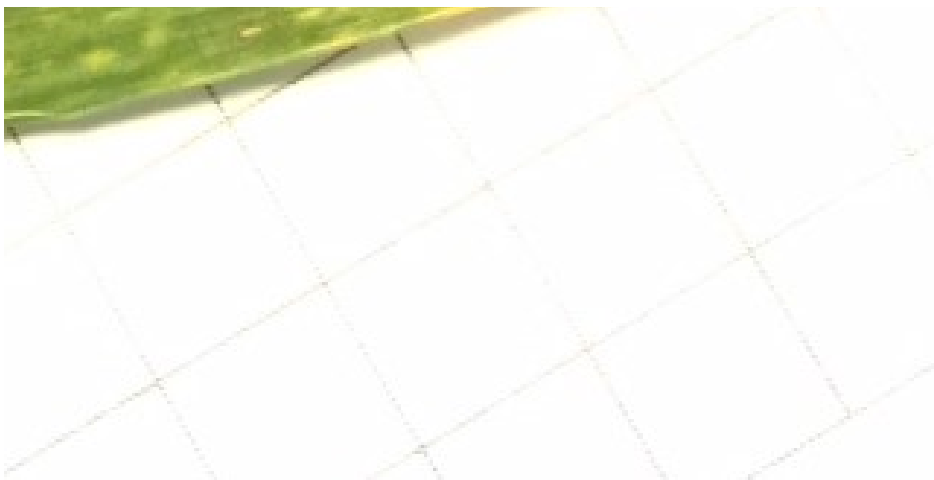
Det gennemsnitlige vækststadium er 36 (tæt på at faneblad er synligt), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 39 (fanebladet fuldt udviklet).

Billede 1. For sent bekæmpet gulrust i Sheriff hvede fotograferet 13. maj 2019 af Hans Christian Lassen, LandboSyd. Der er gule "udslæt".

Billede 2. Nærbillede af billede 1 fotograferet 13. maj 2019 af Hans Christian Lassen, LandboSyd. Der ses rester af gulrustspor.

VINTERBYG

Bygrust er fortsat mest udbredt, og relativ kraftige angreb er fundet i mange marker. Mest er fortsat fundet i KWS Kosmos, SY Galileo og KWS Meridian, og mindst er fundet i Frigg.

I registreringsnettet er pt. udløst bekæmpelse i ca. 40 procent af de ubehandlede observationer. Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter i vækststadie 31-65 (1 knæ udviklet til under blomstring) ved over 10 procent angrebne planter.

Skoldplet og meldug er næstmest udbredt, men angrebene har ikke bredt sig ret meget i den forløbne uge. Mest skoldplet ses i Frigg.

Til svampebekæmpelse omkring skridning kan f.eks. anvendes 0,3-0,4 l Propulse + 0,25 l Orius/Comet Pro. Ved kraftige angreb af bygrust hæves dosis af Orius/Comet Pro lidt.

Fra Tyskland angives, at bekæmpelse skal udføres før stakken bliver udfoldet, da de udfoldede stak opfanger sprøjtevæske, der skulle lande på bladene.

Det gennemsnitlige vækststadie er 50 (tæt på begyndende skridning), mens de længst udviklede marker er ved at være gennemskredne.

TRITICALE

Gulrust og meldug er mest udbredt. Der er fundet gulrust i 70 procent af ubehandlede marker med Neogen (1-100 procent angrebne planter), 36 procent af ubehandlede marker med Cappricia (5-75 procent angrebne planter), 33 procent af ubehandlede marker med Travoris (20-100 procent angrebne planter). I Brehat er fundet angreb i 1 af 4 marker (1 procent angrebne marker).

Brunrust er fundet med svage angreb i en enkelt mark.

Der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 10 procent af de ubehandlede marker. Meldug bekæmpes i modtagelige sorter indtil omkring blomstring ved over 50-75 procent angrebne planter.

Til bekæmpelse af gulrust kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius, hvor dosis øges ved udbredte angreb i marken. Orius har også effekt på meldug, tilsæt evt. Talus ved behov for ekstra meldugeffekt. Svampebekæmpelse i tritcale er aktuel til omkring blomstring.

Vær opmærksom på triazolreglerne. Anvendes der kun Orius til svampebekæmpelse, kan der samlet anvendes op til 1,25 l Orius pr. vækstsæson. Effekten af en behandling holder sig ved højt smittetryk ca. 2 uger.

Det gennemsnitlige vækststadium er 44 (fanebladets bladskede opsvulmet).

RUG

Angrebene på de øverste fuldtudviklede blade er pt. overvejende svage. Skoldplet og dernæst brunrust er fortsat mest udbredt. Der er fundet brunrust i ca. 10 procent af observationerne og med svage angreb (0,01-1 procent angrebne planter). Fra vækststadium 32 bedømmes kun på de 3 øverste fuldt udviklede blade. Evt. angreb på de nederste blade bedømmes derfor ikke.

Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter i vækststadium 32-69 (2 knæ udviklet til afsluttet blomstring). Det kølige vejr har hæmmet brunrust. Brunrust udvikler sig om foråret langsommere end gulrust og bygrust, da brunrust trives bedst ved lidt højere temperaturer.

Til bekæmpelse omkring skridning har Prosaro klaret sig godt, og der kan mod rust anvendes omkring 0,35 l/ha.

Det gennemsnitlige vækststadie er 53 (under skridning), mens de længst udviklede marker er gennemskredne.

Se data på nedenstående links:

- [Vinterhvede](#)
- [Vinterbyg](#)
- [Triticale](#)
- [Rug](#)

VÅRBYG

De første få registreringer er foretaget, og der er ikke fundet angreb af svampesygdomme. Det gennemsnitlige vækststadie er 25 (buskning).

Se data på nedenstående link:

- [Vårbyg](#)

BYGFLUER

Forekomsten af bygfluer i vårhvede og vårbyg følges i år i planteavlskonsulenternes registreringsnet via gule limplader og hvide fangbakker på 6 lokaliteter i vårhvede og 24 lokaliteter i vårbyg.

Fangbakkerne er sat ud i markerne i uge 19 (6.-7. maj), og de første aflæsninger foretages nu.

I vårbyg er der på limpladerne fundet bygfluer ved Højer (0,3 bygfluer pr. limplade) og i fangbakkerne ved Bjerringbro og Padborg (1 bygflue pr. fangbakke). I vårhvede er der på limplader fundet bygfluer i en mark på Syddjurs (1 bygflue pr. limplade).

Evt. bekæmpelse vurderes pt. for tidligt. Hold dog øje med bygfluer fra nu af ved besøg i vårbyg- og vårhvedemarken. Fangsterne i registreringsnettet indberettes to gange ugentligt.

Billede 3. Bygflue i fangbakke fotograferet 14. maj 2019 af Marianne Lorenzen, Landbrugsrådgivning Syd. Bygfluen er 4-5 mm lang og har gul ryg med 3 sorte striber.

HVEDEGALMYG

Forekomsten af hvedegalmyg følges via feromonfælder i ca. 65 vinterhvedemarken i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Feromonfælderne bliver sat op i markerne senest i vækststadium 37 (fanebladet synligt) og aflæses to gange om ugen. Mange fælder er nu sat op. Når fælderne sættes op, noteres et 0, så det efterfølgende kan vurderes, over hvor mange dage evt. hvedegalmyg er fanget.

Hveden er modtagelig i perioden vækststadium 43 (svulmning af fanebladets bladskede) til 61 (begyndende blomstring). Tidlige angreb er mest tabsvoldende.

Af de pt. dyrkede sorter er kun Sheriff og Kalmar resistente mod den orange-gule hvedegalmyg,

og bekæmpelse er ikke aktuel i disse sorter. Følgende nye sorter er også resistente: LG Skyscraper, KWS Firefly og RGT Universe.

Galmyggene har de bedste betingelser for at komme op ad jorden, hvis jorden er fugtig op til skridningen. De har de bedste betingelser for æglægning i hveden, hvis det er vindstille og lunt vejr ("grill-vejr") omkring skridning. Aktiviteten er størst om aftenen, hvor lysstyrken falder.

Se data på nedenstående links:

- [Bygfluer, vårbyg](#)
- [Bygfluer, vårhvede](#)
- [Hvedegalmyg](#)

ALM. RAJGRÆS

5. registrering af svampeangreb er foretaget.

Der er fundet meget kronrust. Angreb er fundet i ca. 75 procent af de ubehandlede marker, og der er denne uge udløst bekæmpelse i 50 procent af de ubehandlede marker. Flere melder om, at der især er meget kronrust i marker udlagt i renbestand. I flere marker er også fundet en del meldug og op til 5-10 procent dækning.

Bekæmpelse af kronrust anbefales ved over 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante). Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,4 l Orius, der også har effekt på meldug.

Det gennemsnitlige vækststadium er 40 (fanebladets bladskede begynder at strække sig).

Fra omkring begyndende skridning anbefales omkring 0,45 l Bell, 0,3 Bell + 0,15 l Comet Pro eller 0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S til bekæmpelse af kronrust.

Se data på nedenstående link:

- [Alm. rajgræs](#)

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.